

ANALYS

Omstart - hållbarhet, jämlikhet, hård kamp

1	Sammanfattning	2
1.1	Kort beskrivning	2
1.2	Mina slutsatser.....	3
2	Sakfrågor.....	5
2.1	Fakta, konsistens, tydlighet	5
2.2	Opinioner och val	5
2.3	Hållbarhet	7
2.4	Jämlikhet	9
2.5	Produktivitet	10
2.6	Global reform	12
2.7	Parti, demokrati, kamp	13

1 SAMMANFATTNING

Det här är en analys av socialdemokratiska Kriskommissionens rapport "Omstart för socialdemokratin". Jag ska i sammanfattningen ge en kort överblick av rapporten samt redovisa mina intryck och slutsatser. Efter sammanfattningen går jag igenom kommissionens rapport ur olika sakliga synvinklar.

Här är min värdering i fem både positiva och negativa punkter:

Kriskommissionen

1. har bra klassiska, **socialdemokratiska** svar. Inte någon "högerlinje".
2. fångar in de **viktiga frågorna**.
3. **saknar** viktiga fakta, proportioner, problemformuleringar, lösningar, tydlighet och konsistens mellan avsnitten.
4. **snuddar endast** vid en lösning i stället för att ta ett fast grepp gällande ödesfrågorna klimat/resurser och en global politik mot "finansekonomin maktställning", "allt starkare kapitalägare" och "starka intressen".
5. vill **öppna partiet**, men **glömmer klassen** och **kampen**.

Det har tagit lång tid för mig att genomföra denna analys. Det har varit svårt. Jag har säkert gjort en del felbedömningar och är tacksam för påpekanden och kommentarer.

1.1 Kort beskrivning

Kriskommissionens slutrapport "Omstart för socialdemokratin" kom 15 februari. Den innehåller 118 sidor. Den inleds med en sammanfattning:

- Omstart för socialdemokratin

och innehåller rekommendationer under följande huvudrubriker:

- Arbete åt alla – för ekonomisk utveckling och goda villkor
- Trygghet och kvalitet
- Grön omställning
- Vår plats i världen
- Utveckla demokratin

Rekommendationerna grundar sig på en analys med följande huvudrubriker:

- Faktabaserad valanalys
- Omvärlds- och idéanalys
- Politisk analys
- Organisatorisk analys

"Det socialdemokratiska välfärdssamhället är ett av de mest anständiga och ekonomiskt framgångsrika samhällena som någonsin skapats." Så skriver Kriskommissionen i sin sammanfattning. Och även: "Socialdemokratin är inte ett parti som andra." Detta är en bra utgångspunkt för en krisanalys - partiet och vad det åstadkommit.

Men vad är det som gäller idag? Har samhället och partiet förändrats? Är samhället inte längre ett socialdemokratiskt välfärdssamhälle? Är det inte längre något speciellt med partiet? Det vill säga, är partiet inte längre kapabelt att bygga ett anständigt och ekonomiskt framgångsrikt samhälle?

"Behovet av socialdemokratiska lösningar hör inte historien till. De är lika aktuella idag." skriver kommissionen. De motiverar det med en beskrivning av en negativ utveckling idag till bekymmer för allt fler människor. Men S har, menar man, inte lyckats hitta metoderna. "Behovet av gemensamma lösningar är enormt. Ändå har socialdemokratin, såväl i Sverige som på europeisk nivå, under lång tid befunnit sig på reträtt." "Socialdemokratin har under lång tid inte förmått leva upp till sina grundläggande löften".

1.2 Mina slutsatser

Upplägget på kommissionens rapport är bra. Rubrikerna ovan för rekommendationer och analys kunden nog inte vara mycket bättre. Rubriken på sammanfattningen och hela rapporten - "Omstart för socialdemokratin" - pekar på allvaret i lägesbeskrivningen.

Jag brukar själv tala om behovet av **global reform för hållbarhet, jämlikhet och produktivitet**. Dessa ord plus några till kommer att vara rubriker för min analys och mina slutsatser. Jag konstaterar, att Kriskommissionen använder en likartad formlering apropå miljöhoten: "Socialdemokratins uppgift måste därför vara att utveckla ett **socialt, ekonomiskt och ekologiskt** hållbart politiskt svar på de sociala konflikter och fördelingsproblem som följer i klimatförändringarnas och klimatpolitikens spår." Alltså: socialt = jämlikhet, ekonomiskt = produktivitet och ekologiskt = hållbarhet. Mina valda ord bör alltså passa bra för analys av kriskommissionens rapport.

Allmänt

Har kommissionen dåliga, politiskt felaktiga svar? För det mesta inte. De är i linje med - klassiska, **socialdemokratiska** svar.

Jämlikhet, trygghet och tyglade av kapitalismen.

Det är bra svar. Det är inte en "högerlinje", som försöker lägga sig nära den borgerliga alliansen för att vinna "medleklassen". Man kan säga, att kommissionen

- fångar in de **viktiga frågorna**.

Val och opinion, arbete, trygghet, jämlikhet, utbildning, grön omställning, globaliseringen, migration, ideologi, demokrati och partiet.

Men det

- **saknas viktiga** fakta, proportioner, problemformuleringar, lösningar, konsistens mellan avsnitten och tydlighet.

Särskilt saknas det gällande klimat/resurser och en global politik. Därför är

- helhetsintrycket **långt ifrån tillräckligt bra**.

Kanske är dessa brister (och nedanstående) främst ett resultat av, att extrakongressen lades så tidigt. Kommissionen har haft kort tid på sig att färdigställa arbetet.

Opinioner och val

Kriskommissionens siffror om opinioner och val visar, att det är fullt möjligt även idag att vara ett "47-procentsparti", vilket ifrågasatts av Mona Sahlin. Kriskommissionen har recept:

- **våga tänka stort igen, samhällsvision, inte bli stilla i reformtaket**

Kommissionens vision är arbete åt alla, trygghet/kvalitet, grön omställning med mera.

Som rubriker bra, men helt otillräckligt utvecklat.

- **se till vad de breda löntagargrupperna efterfrågar**

Men de efterfrågar inte tydligt exempelvis att återställa jobbskatteavdraget.

Kommissionen har ingen konkret lösning. Ja, har ingen analys av jobbskatteavdraget! Jag vill säga: Betoning måste finnas på de lägre löntagargrupperna. Efterfrågan är ett resultat av bland annat partiets förklaringar. Och våra frågor måste föras fram med en taktik, som folk förstår och kan sympatisera med.

- **lösa problemen, för dem själva eller för Sverige och världen**

Problemen analyseras i stor utsträckning, men ... Inga motsvarande lösningar ges för världen. Kanske för Sverige. Kommissionen bevisar inte, att lösningarna för de breda löntagargrupperna är möjliga att genomföra.

Hållbarhet

Kriskommissionen har en grundläggande

- **riktig beskrivning** av de stora miljöhoten.

Huvudrubriken lyder: "Klimatförändringar och utarmning av resurser." Likaså anges risken för indirekta effekter som väpnad kamp och sociala konflikter Men det är samtidigt

- en **otillräcklig** beskrivning.

Fler allvarliga hot finns, som inte beskrivs. Storleken på hoten anges inte. Utan tydliga fakta kan inte rätt åtgärder diskuteras. Ett av fem avsnitt under rekommendationerna heter "Grön omställning". I omvärldsanalysen anges att "själva livet hotas". Det visar, att

- kommissionen ger denna fråga stor **tyngd**.

Men i politisk analys saknas frågan helt. Sambandet mellan hållbarhet och tillväxt-jobb-jämlikhet är ju uppenbar. Kommissionen visar här en

- stor **inkonsistens** mellan politiska områden.

Stor tyngd, ja. Men vilken tyngd? Man måste, om "själva livet hotas",

- ange hållbarhet som den **globala arbetarrörelsens främsta uppgift**.

Detta är en **ödesfråga** för arbetarrörelsen och mänsklighetens överlevnad i anständiga former. Den ifrågasätter tillväxten och riskerar därmed stabiliteten. Den betonar den nationella politikens otillräcklighet. Den antyder en radikalt annorlunda framtid vad gäller konsumtion och ekonomisk liberalism. Den kräver nog en **revolution** inom arbetarrörelsen och den globala socialistiska rörelsen för att kunna genomföra den **nödvändiga globala reformen**. Kriskommissionen är långt ifrån att tackla frågan på det sättet. Och det är kanske inte konstigt - detta är oerhört svårt!

Jämlikhet

Jämlikheten beskrivs kortfattat för Sverige. För Europa och världen finns fraser här och där, men **ingen samlad beskrivning** som faktagrund för analys och åtgärdsförslag. Ordet svårt finns inte i kommissionens rapport. Just idag, mitt i den nyaccentuerade matkrisen är det ett av de viktigaste orden. Samtidigt är det ju ingen tvekan om, att jämlikheten är en av socialdemokratins viktigaste utgångspunkter, enligt kommissionen.

Ojämligheten finns dock beskriven här och där. Beskrivning av **jämlikhets- och produktivetsaspekter går i varandra**. Men här finns en **stark obalans**. Hela analysen och rekommendationerna tenderar till att landa i produktivitet, effektivitet och kvalitet i allmänhet.

Produktivitet

Kriskommissionen konstaterar, att välståndet och **produktiviteten ökar** i hela världen. Men länder som drabbats också av **finanskrisen och nyliberalism**: arbetslöshet, otrygghet och fattigdomen. Vi får dock inte veta, vad kommissionens bedömning är av summan av plus och minus på produktiviteten. Att själva livet hotas av klimat med mera påpekas av kommissionen, men inte att det är ett slags **noll-produktivitet**. Dock framhåller kommissionen, att det behövs **nya politiska redskap** såväl mot finanskapitalismen som för en ny ekonomisk balans gällande miljöhoten.

Global reform

Den globala nivån finns hos Kriskommissionen genom beskrivning av globalisering och världskapitalism. Omvärldsanalysen är främst en global analys. För ekonomin behövs "nya **internationella** överenskommelser och **redskap**". För klimathotet behövs "en ny ekonomisk balans" på ett sådant sätt " att risken för allvarliga sociala och internationella konflikter minimeras". Perspektivet på en **global socialdemokrati finns** emellertid **inte** i allmänhet, men inslag här och där. T ex i meningen om reformer för de breda löntagargrupperna, "som faktiskt bidrar till att lösa problem --- för **dem själva eller för Sverige och världen**." Och gällande klimathotet lyfts frågan fullt ut: "demokratiskt grundat, **globalt politiskt styre**". Och som lösning på de ekonomiska kriserna sägs: "Det finns skäl att se över hur en sådan blandekonomi tar sig ut i dagens samhälle." Perfekt! Jag skulle vilja säga:

- Jämlikhet inom helt nya ramar för ekologisk hållbarhet och hög produktivitet.
- Lokal och global organisering.
- Folklig förankring före handling

Parti, demokrati, kamp

Inte många ord sägs om behovet att **utöka demokratins omkrets**, men det sägs.

Kommissionen skriver om utveckling av **makt och "starka intressen"** i finanskapitalismens tid. Men det finns en allvarlig **brist på resonemang om** arbetarrörelsens **behov av styrka och kamp** för att möta denna utveckling.

I rörelsens barndom: "arbetarklassen --- tog makten över samhällsutvecklingen."

Men nu: **Var finns klassen?**

På något ställe kan man läsa om "kampen mellan samhällsklasser", men när det kommer till politisk formulering för socialdemokratien är det som om allt handlar om "ideologi" och bra idéer. För allt i världen inte klasskamp. Den nödvändiga, **globala kampinriktning saknas** hos Kriskommissionen.

En realistisk lösning för hållbarhet, jämlikhet och produktivitet måste vara global. För att kunna genomföra denna "globala reform", måste arbetarrörelsen och den **globala socialdemokratiska rörelsen förändras radikalt**. Kriskommissionen är långt ifrån att tackla frågan på det här sättet.

2 SAKFRÅGOR

2.1 Fakta, konsistens, tydlighet

Ett analysavsnitt heter "Faktabaserad valanalys". Det avsnittet är fullt av statistik. Övriga avsnitt är det inte. Faktum är, att diverse tomma fraser kan betyda vad som helst. Vi sossar vill ha jämlikhet. Så det så. Men hur mycket? Det krävs någon form av mått. Det blir annars bonnfångeri - ett snyggt ord utan krav på förverkligande.

Den allmänna slutsatsen om Kriskommissionens rapport är därför, att den är en på många sätt bra **inventering av frågeställningar, men inte** några tydliga **ställningstaganden** grundade på fakta. Den allmänna kritiken om otydlighet, drabbar även Kriskommissionen.

Rapporten har en del med rekommendationer och en del med analys. Tanken bör väl vara, att analys och fakta ska ligga till grund för rekommendationer. Emellertid finns en **inkonsistens mellan de två delarna**. Exempelvis motsvarar ett stycke om rättvisa pensioner bland rekommendationerna inte av någon analys eller några fakta i analysdelen. I grund och botten borde konsistensen också finnas mellan några av analysdelarna, nämligen val, omvärld/idé och politik. De borde innehålla samma element, som leder fram till rekommendationerna.

Innehållsförteckningar och rubriker har stor betydelse för att tydliggöra, koncentrera informationen och ge överblick. Rubriksättningen är ur den synvinkeln alldeles utmärkt. Däremot är innehållsförteckningen inte helt bra. Rekommendationerna kunde gärna ha haft med den lägsta nivån av underrubriker också. Det **hade gett bättre överblick**. Men för omvärld/idé har något hänt. Det mesta **innehållet har försvunnit** i innehållsförteckningen. Därmed blir det svårt att få en överblick över det som är (eller bör vara) basen för övriga resonemang. De fem långa linjerna syns inte! Endast överrubriken Omvärldsanalys syns. Därmed är det svårt att se konsistensen (eller frånvaron därav) mellan omvärldsanalysen och resten av analys och rekommendationer.

Nu är det ju så, att extrakongressen lades väldigt tidigt. Kriskommissionen har helt enkelt **haft kort tid** för att göra en bra, sammanhängande och politiskt vägledande rapport. Jag tycker mot den bakgrunden, att de har gjort ett gott jobb. Vi får hoppas på utveckling av frågeställningarna under andra former efter extrakongressen.

2.2 Opinioner och val

Mona Sahlin sa i talet till Förtroenderådet i december:

"Jag har funderat på vår självbild som parti. Det  r som om vi har gått omkring väldigt länge och trott att vi  r samma 47-procentsparti som vi var på 1940-talet.

Att bakslagen bara varit tillfälliga, att väljarna inte riktigt f rst tt vilka vi  r."

Kriskommissionens siffror om opinioner och val visar, att det är fullt möjligt även idag att vara ett "47-procentsparti". Inte ens i storstäder behöver man tro, att "medelklassen" ska se sossarna som irrelevanta, viket tydligt framgår i valet i Hamburg den 22 februari. Spd fick 48 %, Gr ne 11 och Linke 6. Det blir 66 % för de rödgröna mot 29 % tillsammans för Cdu (22) och Fdp (7).

"Vår viktigaste tillgång som parti är att människor i allmänhet resonerar som vi i välfärdsfrågorna." "De vill inte leva i ett Sverige där klassklyftor, social utslagning och segregering bara växer". Dessa uttalanden av Kriskommissionen betyder, att sossarna  r ett parti för vanliga människor. "Verklighetens folk" kanske. Inte f r de extremt rika och inte f r de med extrema politiska böjelser. Det betyder inte, att vanligt folk och sossarna alltid har samma åsikter i alla frågor. Men det har ju inte ens sossarna själva. Det  r inte nödvändigt. Det  r de allmänna tendenserna som är viktiga.

Kommissionen skriver: "Det  r när vi blir stillastående i reformtakten, som vi också blir sårbara och tappar dagordningen." Och: "n r socialdemokratin  r initiativrik och v gar tänka stort som vi också blir framgångsrika." Samt: " Det viktiga är att vi förmedlar en hållbar samhällsanalys och en samhällsvision som människor känner sig berörda av, annars tappar vi initiativet."

Framg ngsreceptet  r alltså att vara reformist med visioner. Men så har det inte varit. Budskapet har varit splittrat och diffust, menar kommissionen, och med oklar riktning. Receptet är att "v ga tänka stort igen" med "reformer som de breda löntagargrupperna, både arbetare och t nstm n, efterfrågar och som faktiskt bidrar till att lösa problem som de anser vara viktiga - för dem själva eller f r Sverige och världen."

Jag tar fasta på detta:

- **v ga tänka stort igen, samhällsvision, inte bli stilla i reformtakten**

Kriskommissionens rekommendationer ska väl utgöra den stora samh llsvisionen. Arbeta åt alla, Trygghet och kvalitet, Grön omställning, Vår plats i världen och Utveckla demokratin. En stor vision ryms mycket väl inom ramen för dessa rubriker. Kommissionens vision  r klassisk socialdemokratisk. Det är bra. Men anger den ett tillräckligt socialdemokratiskt program för vår tid? Nej.

- **de breda löntagargrupperna efterfrågar**

Nej, man ska inte gå till val på sådant, som folk inte vill ha. Och ska man vinna val, så måste man få stöd från breda l ntagargrupper. Men frasen döljer ett grundproblem - särskilt för den som har en "vision". När Mona Sahlin sa, att det inte fanns något folkligt motstånd mot jobbskatteavdraget, så visade hon hur kraftlös hon  r. Jobbskatteavdraget innebär ofantliga summor från den offentliga sektorn. Att försvara den gemensamma välfärdssektorn  r oförenligt med borgerlighetens politik för jobbskatteavdrag. Visionens förverkligande kräver benh rt motstånd. Men f r kommissionen  r skattefrågan i stor utsträckning resonerande kring teknikaliteter, principer för ett väl fungerande, effektivt skattesystem. Visserligen nämns frasen "skatt efter bärkraft" som en princip. Men när man samtidigt talar om strävan efter blocköverskridande överenskommelse, så har man helt lämnat visionen, om man ska hålla sig till någon form av realism. Hur man kan genomföra en "Faktabaserad valanalys" utan att analysera jobbskatteavdraget,  r för mig fullständigt obegripligt. Kriskommissionen lyckas att **inte** ha med en **analys av jobbskatteavdraget**.

1. F r det första, så är det de breda **lägre** l ntagargruppersas efterfrågan som  r det viktigaste. Man måste också fråga sig, vad världens fattiga massor har för krav på svensk, socialdemokratisk politik. Och kan arbete, trygghet, jämlikhet, grön omställning förverkligas "bara för svenska l ntagare"?

2. För det andra, så är löntagarnas efterfrågan ett resultat av bland annat **förklaringar** / propagande / opinionsbildning / berättelse från såväl borgerliga som socialdemokratiska krafter. Man kan alltså inte vika ner visionen för tillfälliga opinioner. Berättelsen måste grunda sig på hårda fakta om nutiden och välanalyserade prognoser för framtiden.
3. För det tredje, så måste man i svåra frågor hitta en **taktik**, som folk förstår och kan sympatisera med. Den taktik som nämnts är att tala om vad skatten ska användas till i stället för skattenivån. I taktiken måste också bakas in ett perspektiv, som pekar mot visionens förverkligande. Kommissionen är otydlig i dessa frågor. Den svåraste frågan, hållbarheten, är ur dessa synvinklar bara lätt vidrörd, inte fast greppad.

- **lösa problemen, för dem själva eller för Sverige och världen**

Omvärldsanalysen går igenom viktiga frågor. Växande klyftor, växande konkurrens, finansekonomins maktställning. Sociala och nationella konflikter, en ofantlig struktumvandling gällande klimat och resurser. Detta är några teman som kommissionen analyserar. Men det får inga konsekvenser för rekommendationerna. Problem är beskrivna, men inga motsvarande lösningar ges. Det betyder, att Kriskommissionen inte löser problemen för världen. Kanske löser man problemen "för Sverige". Men gör man det bättre än borgarna? För närvarande verkar Borg vara svårslagbar. Och för de breda löntagargrupperna? Klassiskt socialdemokratiskt program, som sagt. Är visionen möjlig att genomföra? Kommissioner leder inte detta i bevis. Man säger inte ens: "Ja, detta är möjligt att genomföra!"

Kommissionen beskriver en del förhållanden som kan beskrivas som "medelklassiga". Jag har inte orkat gå in på detta, trots att det är viktiga delar i en social analys, klassanalys. Valanalysen från Stockholms ak ger nog en bättre analys än Kriskommissionen i sitt avsnitt "Vilka är Stockholmarna?".

2.3 Hållbarhet

Miljöfrågan behandlas på flera ställen i dokumentet.

I sammanfattningen har en hållbar omställning en viktig plats. Man konstaterar inledningsvis (s 7) i **sammanfattningen**, att den borgerliga regeringen har lämnat framtidsfrågorna olösta. På nästa sida konstaterar man: " Varken marknaden eller individen kan på egen hand lösa klimatförändringarna eller de ekonomiska problemen i finanskrisens kölvatten. Behovet av gemensamma lösningar är enormt." Och mot slutet av sammanfattningen (s 9) skriver man: " Ett offensivt program för vidareutvecklad välfärd, ökad konkurrenskraft, dynamiskt arbetsliv, högkvalitativ utbildning, hållbar omställning och en mer öppen partiorganisation har alla förutsättningar för att vara ett framgångsrikt politiskt program". Där är alltså hållbar omställning en av grundfrågorna.

Ett av fem avsnitt under **rekommendationerna** heter "Grön omställning". Det visar på den tyngd, som kommissionen ger dessa frågor.

Frågan har visst utrymme i "**Omvärlds- och idéanalys**". Två och en halv sida. Det är inte mycket. Särskilt måste man göra den värderingen, när man läser vad som står där. "Det är ett skräckinjagande framtidsperspektiv --- att själva livet hotas." Så står det, och det är bra. Men om det är sant, så - hallå (som ungdomarna säger) - förstår ni verkligen vad ni skriver. Det verkar inte så. **Själva livet hotas!** Då måste frågan höjas högst upp och redas ut grundligare.

I avsnittet "**Politisk analys**" saknas frågeställningen helt, som om den inte skulle platsa bland rubrikerna Tillväxt, Jobb och arbetsmarknad, Utbildning samt Ojämlighet och fattigdom. Dock inleds detta analysavsnitt faktiskt med orden "Hållbar tillväxt". Men det är allt. Varför använder man här ordet "hållbar", när inget i texten sedan handlar om hållbarhet? Gruppen som skrivit avsnittet, har alltså uppfattningen, att klimat- och

resursfrågan inte har en plats i det som kallas "politisk analys", trots att frågan är så intimt sammanknuten med såväl tillväxt och jobb som ojämlikhet.

Här behövs lite förklaring.

Kriskommissionen har en grundläggande **riktig beskrivning** av de stora miljöfrågorna. Huvudrubriken lyder: "Klimatförändringar och utarmning av resurser." Det pekar på klimatet och resurserna. Man **kunde lägga till** förgiftning, hotade arter och en del annat också. Men det är ingen tvekan om, att Kriskommissionen beskriver ett stort hot: "Aldrig tidigare har dock vår påverkan på ett liknande sätt hotat vår egen och andra arters hela existens". Det är ett "skräckinjagande framtidsperspektiv". "själva livet hotas". I grunden korrekt ja, men det behövs en mycket **konkretare beskrivning** av hotets innebörd. Det finns siffror att presentera, som partiet och arbetarrörelsen måste känna till **för att kunna förstå** hotets storlek och proportionen gentemot andra viktiga uppgifter. Alltså:

- Vilka är hoten?
- Storlek, utveckling och framtidsscenario för dem.

Med detta som grund kan man ta ställning till **åtgärder**. Utan **faktagrund** kan det inte bli rätt. Det behövs en "strukturomvandling, men av helt andra mått än vi hittills upplevt." skriver kommissionen. Ja, men vilket är måttet? Klimathotet är långt från sin lösning. Orden nederlag och fiasko kan sägas om försöken till globala konferenser. Temperaturmålet är för högt satt och garantierna för förverkligande är mycket tunna. Radikal omställning från fossila bränslen nämns av kommissionen. Och enorma investeringar. Peak-oil-problematiken nämns dock inte. Sällsynta jordartsmetaller. Med mera. "allt större delar av den globala befolkningen efterfrågar västerländsk levnadsstandard." Det är en storleksindikator. Den går att konkretisera. Om hela jordens befolkning hade svensk levnadsstandard, skulle det behövas 3.4 jordklot av resurser, enligt Footprint-begreppet. Vad är kommissionens åsikt om detta helt omöjliga förhållande? Så konkret är inte kommissionen. Därför formulerar sig kommissionen inte heller tillräckligt konkret och radikalt om åtgärder.

Kriskommissionen skriver: "Två grundläggande förutsättningar samverkar till de dramatiska effekterna på klimat och miljö: dels handlar det om den skala i vilken vi idag producerar och konsumerar resurser, dels att detta sker utan att producenter och konsumenterna direkt behöver betala för skadorna."

- "den skala". Skalan, storleken behöver alltså beskrivas.
- Ingen betalar för sin förstörelseverksamhet. Plats för åtgärder.

Förutom de direkta miljöeffekterna finns **indirekta effekter**.

- "En kapprustning i kampen om naturresurser är inget långsökt scenario".
- "hotar sociala konflikter och väpnad kamp mellan olika intressen".

Ska socialdemokratins oförmåga att stoppa de nationalistiska och imperialistiska kriget 1914 upprepa sig nu 100 år senare?

"Att etablera verkliga regelverk hör till de största utmaningar världens politiker idag måste lyckas hantera." skriver Kriskommissionen. De nämner "betala för skadorna". Inte så mycket mer konkret. Men däremot: "Att klimatförändringarna bara kan hejdas genom ett gemensamt agerande skulle då kunna bidra till att stärka instrumenten för ett demokratiskt grundat, globalt politiskt styre." Det är ju en inte så liten slutsats!

"Arbetarrörelsens uppkomst var en del av ett 'politiskt skred'". "Klimatförändringarna utgör kanske ett liknande 'politiskt skred'." Ja, det är nog detta det handlar om. Men då kan man inte, som jag tycker Kriskommissionen gör, förminska frågeställningarna, så att det är svårt att tydligt urskilja dem på den politiska prioriteringsordningen.

I själva verket - hållbarhet är den största frågan. Den borde lyfts högst upp. Den borde också analyserats djupare - såväl i problembild som i lösningsförslag. Frågan är så **akut, komplicerad och svårlöst**, att den kräver **omedelbara och stora analys- och**

lösningsresurser på alla nivåer - **globalt, nationellt och lokalt**. Inget annat duger. Kriskommissionen är långt ifrån att träffa rätt i detta perspektiv.

Läs Tim Jackson och Christer Sanne. Det är en bra grund. Jacksons huvudtema är konflikten mellan hållbarhet och stabilitet. En fortsatt tillväxt är inte ekologiskt hållbar. Men en bromsad tillväxt kommer att orsaka kaos och instabilitet. Tim Jackson tror det går att lösa den "omöjliga" ekvationen. Jag tror det också. Kriskommissionen försöker inte tillräckligt. För kapitalismen, liberalismen, borgerligheten är det en omöjlighet. Jag tror snarare, att "de övre klasserna" kommer att tendera till diktaturmetoder och accepterande av förödande av planeten och mänskligheten. Jag ser det som den **globala arbetarrörelsens främsta uppgift**. Och jag tror att det är nödvändigt att lösa den inom ramen för en ekvation som innehåller tre huvudfaktorer - hållbarhet, jämlikhet, produktivitet.

Detta är en **ödesfråga** för arbetarrörelsen och mänsklighetens överlevnad i anständiga former. Men - Stopp för tillväxt! - detta är oerhört svårt. Jag tror det krävs en **taktik** för att överhuvudtaget lyckas få upp frågan till ett partis kongressdiskussion. Taktiken kan ha följande innehåll:

- Se på fakta (t ex 3.4 jordklot). Undersök om de stämmer.
- Diskutera brett bland medlemmar, sympatisörer och den allmänna opinionen.
- Stämmer fakta, så måste program utarbetas. Samma breda diskussion.
- Vinn val (i alla länder) för visionen om global reform och övergångsprogram.
- Det globala perspektivet är grundläggande i varje steg.
- Åtgärder måste ske parallellt i många länder för att garantera stabilitet.

Jag vet inte vilken visionen för ett hållbart samhälle är och jag vet inte hur vägen dit går. Men jag vet, att **tron på evig tillväxt** och **rädslan för att ens diskutera** problematiken är vad som dominerar alla politiska partier i alla länder.

- Det finns inget bevis för att "evig tillväxt" är hållbar.
- Det finns inga bevis för att "hållbar tillväxt" är möjlig.

2.4 Jämlikhet

Ett avsnitt om globaliseringen heter "Välstånd men också växande klyftor". Där finns dock ingen beskrivning av dessa klyftor, denna ojämlikhet. "Nya klyftor uppstår" är de enda orden i löptexten. Där konstateras: "Hundratals miljoner människor har lyfts ur absolut fattigdom och många upplever en större frihet." Ja, så är det. Men att skriva detta utan att samtidigt poängtera, att miljarder människor fortfarande lever på svältgränsen, just nu när matkrisen återigen accentueras - det är inte en bra socialdemokratisk analys. Fortsätter man till nästa avsnitt "Finansekonomins maktställning", så finns en bättre beskrivning. "Priset betalar idag den arbetande befolkningen i länder som drabbats av finanskrisen: arbetslösheten skjuter i höjden, den sociala tryggheten minskar och fattigdomen växer." Ytterligare ett stycke beskrivning finns i avsnittet "Förändrade sociala mönster": "I dagens samhälle är de fattiga inte bara icke-producenter, utan också icke-konsumenter." Här och där korta fraser om en ojämlik värld, men man hittar ingen sammanhållen beskrivning av världens ojämlikhet i kommissionens rapport.

I avsnittet om "Ojämlikhet och fattigdom" står: "Sverige är ett av världens mest jämlika länder, men även här finns betydande inkomstskillnader. Under efterkrigstiden minskade inkomstojämlikheten i Sverige fram till tidigt 1980-tal. Därefter började den öka igen." Här beskrivs ojämlikheten och dess utveckling i siffror. Likaså beskrivs vissa av fattigdomens konsekvenser. Den relativa fattigdomen (60 % av medianinkomsten) ökade från 8.4 till 13.2 % mellan år 1999 och 2008. Mellan 2006 och 2009 sjönk den fattigaste tiondelens inkomster med 6.6 %. Alla andra ökade och den rikaste tiondelen med 16.7 %. "regeringens politik har inneburit en kraftig omfördelning från fattig till rik" konstaterar Kriskommissionen.

Ibland sägs, att det som är socialdemokratins främsta kännetecken kan sammanfattas i ordet jämlikhet. Det tror jag är både riktigt och viktigt. Kriskommissionen måste väl också sägas vara av den uppfattningen, när de skriver: "Vi är också övertygade om att Socialdemokraterna kan bli ännu mer av det möjlighetsorienterade, jämlikhetsfrämjande och demokratiska parti som Sverige så innerligt behöver." Då hade man kunnat förvänta sig en **mer utförlig, sammanhängande beskrivning av ojämlikheten**, framförallt på Europa- och världsnivå. Alltså en grundlig faktabeskrivning som grund för en politisk analys till stöd för åtgärdsrekommendationer.

I avsaknad av en sammanhängande beskrivning av ojämlikheten, så finns den beskriven här och där. **Beskrivning av jämlikhetsaspekter och produktivetsaspekter går i varandra**. Tillväxt, jobb, utbildning inom den politiska analysen, Globalisering, kunskap/teknik och migration inom omvärldsanalysen samt Arbete åt alla, trygghet/kvalitet bland rekommendationer handlar både om jämlikhets- och produktivetsaspekter. Ja, själva jämlikheten beskrivs som positiv för produktiviteten.

Det är bra att knyta samman och att peka på samband mellan jämlikhet och produktivitet. Jag skulle faktiskt vilja sett mycket mer av den saken i form av fakta och vetenskapliga sambandsbeskrivningar. Men här finns en stark obalans. Hela analysen och rekommendationerna **tenderar till att landa i produktivitet, effektivitet och kvalitet i allmänhet**. Tillväxt och Stärkt konkurrenskraft är de första rubrikerna i Politisk analys respektive Rekommendationer. Mycket handlar om förutsättningar och metoder för produktivitet, men mycket litet om detsamma för jämlikhet.

Jämlikheten har många aspekter. Inte bara inkomst och förmögenhet. "kön, etnicitet, sexualitet, etc" beskrivs delvis av kommissionen. Ett kort stycke handlar om Sverigedemokraterna. Där kopplar man samman dem med "20 år av arbetslöshet". Det är bra. Men det borde tydligare uttalas, att de flesta av deras väljare egentligen borde röstat på sossarna, om vi hade haft en politik, som inte lämnar så många människor utanför - både "invandrare" och "svenskar". Jämför gärna med ökningen av röstskolkare över tiden från 70-talet och framåt. Inte förrän Sd, dyker upp, så stagnerar den utvecklingen. Och det är stora siffror. 8-9 % röstskolkare på 70-talet har idag blivit över 20 % **röstskolkare och Sd-väljare**. Och detta är ett internationellt fenomen. I avsaknad av en socialdemokratisk politik, där "alla ska med", röstskolkar stora massor eller röstar på grupp-partier, särlösningar i konkurrens mellan varandra. Den heliga och allmer accentuerade konkurrensinriktningen i samhället ställer människogrupper mot varandra.

2.5 Produktivitet

Stora delar av vänstern har en tendens att endast skälla på kapitalismen. Man ser och uppmärksammar bara dess negativa sidor. Man glömmer gärna bort, att kapitalismen är det "ekonomiska system", där välståndet har vuxit genom att de arbetande fått del av den ökande produktiviteten. Detta till skillnad från de kommunistiska staterna och många fattiga länder, där den fria företagsamheten inte fått utvecklas, och där de breda massorna aldrig fått del av ett välstånd. Jag skriver "ekonomiska system" inom citattecken, eftersom frågan inte är så enkel som antingen eller. Med "blandekonomi" har i Sverige skapats ett av världens mest välmående samhällen. Med "kapitalistiska metoder" (men med bibehållna femårsplaner) har kommunisterna i Kina lyckats skapa välfärd på ett sätt som aldrig sågs i Sovjetunionen.

Det vill säga, ingen har hittills lyckats skapa högt materiellt välstånd utan en bred, privat företagsamhet. Men samtidigt har den fria kapitalismen inte kunnat skapa någorlunda jämt fördelat välstånd och anständiga levnadsförhållanden utan samhälliga ingripanden på olika plan. Detta kan väl sägas vara socialdemokratins hittillsvarande politiska historia: Vårda kapitalismens produktiva förmåga, men ingrip för fördelning och trygghet.

Kriskommissionens rapport handlar väldigt mycket om kapitalism och produktivitet. Rörlighet och flexibilitet, Bostadsmarknad för ökad rörlighet, Skattereform för full sysselsättning är rubriker under Rekommendationer. I den politiska analysen pekar rubrikerna Finanskrisen och teorin om den effektiva marknaden, Tillväxten i tjänstesamhället och Kommande arbetskraftsbrist på problem i dagens kapitalism. Konsekvenserna av dagens läge sammanfattas av orden "Idag förändras människors livsvillkor mycket hastigt". Det vill säga, kapitalismen ändrar samhällsförhållandena kraftigt. Och det är därför som socialdemokrater är intresserade av att analysera kapitalismen.

Men grundfrågan måste vara: På vilket sätt är kapitalismen intressant att analysera för socialdemokrater? Om finanskapitalismen krisar, då är det skadligt för "människorna", vilket gör det intressant för alla partier att analysera vad man ska göra åt problemen. Men beroende på ideologi och "klassbas" kommer partierna att göra olika analyser och ställningstaganden. (Och ideologi och klassbas hänger naturligtvis starkt samman.) Hur analyserar och rekommenderar Kriskommissionen?

Kommissionens omvärldsanalys belyser många aspekter av produktivitet. Först positiva beskrivningar:

- Västståndet och produktivitetens utvecklingen ökar i hela världen.
- Dagens tekniskprång ruskar om vår föreställning om vad människan kan åstadkomma.
- Avregleringar och privatiseringar har ibland inneburit både effektiviseringar och kvalitetshöjningar.

Men sedan kommer åtskilliga ifrågasättanden.

- I länder som drabbats av finanskrisen: arbetslösheten skjuter i höjden, den sociala tryggheten minskar och fattigdomen växer.
- Fattiga ställs utanför.
- Job-less growth.
- Avregleringar och privatiseringar har inte utvärderats systematiskt, men rättsäker, omfördelade, likvärdig och högkvalitativ välfärdspolitik försvåras.
- De sociala rättigheterna är underordnade EU:s fyra friheter.

Här finns alltså plus och minus. **Kommissionen uttalar inte vad summan av detta är.** Det betyder antingen, att de anser att plus överväger, eller att de inte vet. Återigen: endast hårda fakta kan ligga till grund för relevanta politiska ställningstaganden. Kommissionen har inte kommit till botten med sin utredning. Det går inte på detta underlag att ta ställning till, om produktivitetens utvecklingen är positiv eller negativ och för vilka människor. Det är den gamla diskussionen om **bristen med bnp som mått på välstånd**, vilket inte nämns av kommissionen. Lägger vi till klimat och resurser, så kommer än fler ifrågasättanden.

- Klimatet kan ändras så radikalt, att själva livet hotas.
- Den globala, finanskapitalistiska drivna tillväxten utmanar dessutom den mer långsiktigt hållbara ekonomiska utvecklingen, både socialt och ekologiskt.
- En kapprustning i kampen om naturresurser.
- Samtidigt finns en växande kraft som vill begränsa utrymmet för andra än kommersiella perspektiv.
- Tillväxten gynnas inte säkert av radikala förändringar i världsekonomin.
- Ska den växande produktiviteten och välståndet användas till ytterligare konsumtion, produktion eller ledighet?

Att själva livet hotas, måste väl ändå betecknas som något slags noll-produktivitet.

Den sista meningen borde sammanfatta, men gör det inte, det ödesval mänskligheten kanske står inför. Om mänskligheten redan idag förbrukar mer resurser än vårt jordklot kan förnya, om klimatet förändras radikalt, så har vi inget val. Tillväxten måste stoppas. Vi måste välja "ledighet" framför "konsumtion" ner till den gräns som är ekologiskt hållbar.

- Klimatomställningen blir en gigantisk strukturomvandling.
- Tänkbara åtgärder så ofta kommer i konflikt med vår ekonomiska struktur.

Här antyder kommissionen en central konflikt. Hur kan stabilitet och trygghet bibehållas, när klimatåtgärderna (och de gällande resurser med mera) hamnar i strid med kapitalismens logik? Kan man medvetet begränsa (eller backa) tillväxten, om det leder till ekonomiskt kaos? Ytterst gäller det frågan om en av klimathot och resursbrist påtvingad tillväxtbegränsning är förenlig med en välfungerande kapitalism i någorlunda anständiga former. Om det är detta vi står inför, så är sannerligen åtgärdsrekommendationer på plats. Det enda vi får av kommissionen är helt rätt men ack så kort:

- Att skapa en ny ekonomisk balans måste ske på ett sådant sätt så att risken för allvarliga sociala och internationella konflikter minimeras.

Kriskommissionen ger inget tillräckligt underlag för ett ställningstagande.

Detta om kapitalismens produktivitetskonflikt med miljöhoten. Men även kapitalismen i dess nuvarande "**nyliberala**" och "**finansiella**" form ifrågasätts av Kriskommissionen. Finanskrisen, marknadisering, missförstånd om tillväxt är några frågeställningar.

- Full sysselsättning kräver nya, ännu inte utvecklade redskap.
- Det behövs nya internationella överenskommelser och redskap.
- Kanske behöver banksektorn delas upp.

Här finns en diskussion om redskap för förändring.

2.6 Global reform

"En svensk och europeisk socialdemokrati som förmår --- det är precis vad världen behöver." Den meningen avslutar avsnittet "Omvärlds- och idéanalys". Tyvärr är det inte en felskrivning. Bara "svensk och europeisk" kontra "världen". Mycket står om globalisering och världskapitalismen. Omvärldsanalysen är främst en global analys. Enligt ovan citerade behövs för ekonomin "nya **internationella** överenskommelser och **redskap**" och för klimathotet "en ny ekonomisk balans" på ett sådant sätt " att risken för allvarliga sociala och internationella konflikter minimeras". Men **perspektivet** på en global arbetarrörelse och **global socialdemokrati finns inte i allmänhet**.

Fokus är Sverige med några utstickare åt Europa. Ordet Socialistinternationalen finns inte i dokumentet. Så behöver det inte och får det inte vara. Jämför med valanalysen i Stockholm. Där görs "inte alltid skillnad mellan kommunal och nationell politik". Kriskommissionens rapport borde gjort samma sak men med nivåerna nationell och global.

Däremot är det värt att repetera det jag citerat under föregående avsnitt. Vi måste "våga tänka stort igen" med "reformer som de breda löntagargrupperna, både arbetare och tjänstemän, efterfrågar och som faktiskt bidrar till att lösa problem som de anser vara viktiga - för dem själva eller för Sverige och världen." Åtminstone så långt är det rätt, att svenskar måste ha ett globalt perspektiv. Saknas bara att utveckla **programmet med de globala åtgärderna**. Idén om detta finns här och där, framförallt när finanskrisen eller miljöhoten diskuteras.

- "Att klimatförändringarna bara kan hejdas genom ett gemensamt agerande skulle då kunna bidra till att stärka instrumenten för ett demokratiskt grundat, globalt politiskt styre."
- "Socialdemokratiens stora styrka har alltid varit pragmatismen och förmågan att bygga en stabil och framgångsrik blandekonomi. Det finns skäl att se över hur en sådan blandekonomi tar sig ut i dagens samhälle."

Perfekt! Ta projektet blandekonomi som modell för att lösa produktivitetsfrågan i global skala inom ramen för jämlikhet och ekologisk hållbarhet. Det är socialdemokrati för dagens behov!

Socialdemokratin har lyckats tidigare, men misslyckas idag. Svenska socialdemokrater, Europeiska Socialistiska Partiet, Socialistinternationalen - alla nivåer måste tillsammans ställa sig uppgiften om en "balanserad socialism" som en vision för den nya globala S-politiken

- Jämlikhet inom helt nya ramar för ekologisk hållbarhet och hög produktivitet.
- Lokal och global organisering.
- Folklig förankring före handling

2.7 Parti, demokrati, kamp

Demokratin är ett redskap för ett bra samhälle. Partiet är ett redskap inom ramen för demokratin. Kriskommissionen behandlar dem under samma rubrik under rekommendationerna. I analysdelen finns demokratin här och där, medan partiet har ett eget avsnitt.

"**Utöka demokratins omkrets**" är ett kort stycke bland rekommendationer. Endast tio rader. Där står, att "demokratins handlingskraft beskurits" och att medborgaren allmer ses "som konsument". En diskussion behövs om hur "demokratin kan stärkas", liksom "inflytandet inom arbetslivet". Det är **inte mycket**. Och det går inte att spåra något globalt perspektiv i texten. Kanske är det bara ett resultat av tidsbrist i arbetet. På andra håll är frågan bättre formulerad. Se t ex ovan om global reform.

Kommissionen skriver om **makt och "starka intressen"**. Globaliseringen, kunskapstillväxten och teknikutvecklingen "lägger grunden för en ny typ av klassamhälle." "Om politiken träder tillbaka blir resultatet inte ökad frihet för den enskilde, utan bara att andra maktgrupper - exempelvis starka ekonomiska intressen - träder in i stället." "Nya klyftor uppstår när maktbalansen i samhällena förskjuts och de svagare organiserade löntagarna utlämnas åt allt starkare kapitalägare." "Globaliseringen förskjuter således makt och rikedomar mellan länder och inom länder." Om "Finansekonomins maktställning" sägs: "Samtidigt är det de som kontrollerar dessa finansiella flöden som också drar störst nytta av dem". Och: "Priset betalar idag den arbetande befolkningen i länder som drabbats av finanskrisen: arbetslösheten skjuter i höjden, den sociala tryggheten minskar och fattigdomen växer." "Det har blivit mindre tydligt var makten över samhällsutvecklingen egentligen ligger: hos den svenska regeringen, juristerna, företagsledningarna, IMF, på Wall Street eller hos den kinesiska centralbanken?"

Men det finns en allvarlig **brist på resonemang om arbetarrörelsens behov av styrka och kamp** för att möta denna utveckling.

I samband med klimatfrågan skriver kommissionen: "Arbetarrörelsens uppkomst var en del av ett '**politiskt skred**' – en omvälvande samhällsförändring som på kort tid skapade nya livsvillkor för människor och nya politiska rörelser. Då var det industrierna som skapade en ny aktör, arbetarklassen, som snart tog makten över samhällsutvecklingen." Och därefter: "Klimatförändringarna utgör kanske ett liknande 'politiskt skred'." Detta har lett till "framväxten av gröna partier". Därför måste socialdemokratin "utveckla ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart svar".

Jag tror, att detta stycke illustrerar frågan.

Då: arbetarklassen tog makten över samhällsutvecklingen.

Men nu: **Var finns klassen och dess makt?**

På något ställe kan man läsa om "kampen mellan samhällsklasser", men när det kommer till politisk formulering för socialdemokratin är det som om allt handlar om "ideologi" och bra idéer. För allt i världen inte klasskamp. Varför?

I det tretton sidor långa avsnittet om partiet, "Organisatorisk analys", är följande det närmaste man kommer klassen.

- "LO-förbunden finns cirka 150 000 fackligt förtroendevalda, varav 70 % röstar på Socialdemokraterna."
- "Fördjupa och förstärka samverkan med LO och dess fackförbund."
- "Utveckla relationerna med TCO och Saco och dess förbund."

Men inte bara på toppen.

- "Samtalet på arbetsplatsen och organiseringen av löntagarna är av yttersta vikt för ett fortsatt framgångsrikt arbete."
- "Enda sättet att långsiktigt upprätthålla och utveckla fackligpolitisk samverkan är att denna samverkan i mycket högre utsträckning märks och syns på arbetsplatser och i människors vardag."
- "Formalisera en modell för att nå 'nya' arbetsplatser."

Det som beskrivs är socialdemokratins inflytande på de arbetande och deras deltagande i partiet. Det som inte beskrivs är klassens organisering och styrka.

Just nu kan man läsa om de offentliganställdas kamp i Winsconsin för rätten att teckna avtal. Den kampen sprider sig i Usa. Man tänker: Omstart för arbetarrörelsen i Usa! Samtidigt pågår det arabiska upproret. Där saknas partier som kan hjälpa till att ge revolten en bra riktning. Man tänker: Här behövs omstart för den arabiska arbetarrörelsen! Och man skäms över hur Socialistinternationalen horat med Mubaarak och Ben Ali. Man tänker: Omstart, omstart för Socialistinternationalen! - Men denna nödvändiga, **globala kampinriktning saknas** hos Kriskommissionen.

En rad "heliga" företeelser måste ifrågasättas och kunna tacklas i en socialdemokratisk omstart.

- hållbarhet Den ökande resursförbrukningen måst upphöra. Rika länder måste nöja sig. Det är förödande att låta konsumtionen explodera gränslöst på nuvarande sätt. Fortsatt "tillväxt" är inte möjlig.
- jämlikhet De rikas överkonsumtion måste begränsas. Samma förutsättningar för alla barn kräver stora förändringar i båda ändarna av välståndsskalan. Fattiga länder måste få det resursutrymme som finns. En politik för radikalt höjd jämlikhet måste vara grunden för en stabil, stark opinion för den nödvändiga politiken. Demokrati och öppenhet är instrument för jämlikhet.
- produktivitet Radikala åtgärder måste till för att kunna kombinera en någorlunda fri och högproduktiv företagsamhet med stopp för tillväxt och samtidigt bibehålla arbetstillfällena och de breda massornas trygghet. Ordet blandeekonomi måste få en renässans. Offentligt ägande och regleringar av marknader är viktiga metoder. Jämlikhet, demokrati och en politik för hög produktivitet kan tillsammans skapa en stabil omläggning.

Detta är ödesfrågor, som kräver mycket av arbetarrörelsen respektive mänskligheten:

- partirevolution Arbetarrörelsen och den globala socialistiska rörelsen måste förändras radikalt. Personvalskampanjer i all ära, men det är ord som rörelse, folkrörelse, massparti som behöver belysas. Man behöver inte ha visionen om "det klasslösa samhället" för att se behovet av den organiserade styrkan hos arbetare och tjänstemän gentemot självgodheten hos de stora kapitalisterna och delar av "medelklassen". Socialistinternationalen och andra av arbetarrörelsens delar behöver samlas till analys och program för gemensamma åtgärder. "Omstarten" gäller inte bara Sverige.
- global reform Omöjligheten av "socialism i ett land" var en gång i tiden en tvistefråga inom den "revolutionära" vänstern. Idag gäller detsamma för de reformistiska. En realistisk lösning för hållbarhet, jämlikhet och produktivitet måste vara global.

Nationell konkurrens måste starkt skruvas ner till förmån för regionalt och globalt samarbete.

Kriskommissionen är långt ifrån att tackla frågan på det här sättet. Kan man förvänta sig något annat? Jag vet inte. Nu är det ju så, att extrakongressen lades väldigt tidigt. Det får konsekvenser. Det huvudsakliga underlaget för kongressbeslut är Kriskommissionens rapport, andra valanalyser och valberedningens arbete. Ingen egentlig dagordning finns för kongressen utöver partiledarvalet.

I Stockholmstidningen 28 februari skrev jag ett förslag inför kongressen. Detta (något redigerat) passar bra som avslutning på denna analys.

Välj tillfällig partiordförande

I Stockholm ska 7000 personer ha valt kongressombud från en lista på 150 namn. 20 namn måste väljas. Vilka? Mingel på 68an är bra. Men den metod som är tillgänglig för alla är att titta på sap.se. Där finns ombuden beskrivna. Men 67 har inte skrivit något alls. Och de flesta har skrivit kort, allmängiltigt. Man kan inte välja på sådana grunder. I Stockholmstidningen har man fått en enda rekommendation: Rösta på 10 unga. Men om de har några politiska åsikter framgår inte.

Kongressens huvudsyfte är val av partiordförande. Försök att hitta något om partiledare bland ombudskandidaternas beskrivningar! Slumpen får avgöra. Men spelar det någon roll? Ombudens uppgift är inte att välja utan att bekräfta det val som valberedningen gjort på opolitiska grunder.

Valberedningen "tar inte ställning till politiken", säger dess ordförande Berit Andnor i Stockholmstidningen 31/1. Titta sedan på kongressens dagordning. Fredag kl 17 Val av partiordförande. Fredag kväll ingenting. Lördag kl 10 Linjetal av partiordförande. På detta av demokratin opåverkade tal ska kongressen väl helst ge ordförande det "mandat" som Mona Sahlin så hett efterlängtade.

Detta är inte den "omstart för socialdemokratin", som kriskommissionen förslår. Det liknar mer skendemokrati, som Eva Ölund skrev 21/1. Ing-Marie Gidlöf vill ha förslag om utveckling. Här är mina förslag:

1. Välj en tillfällig partiordförande. Kanske Jan Eliasson som har pondus och kan verka fram till nästa kongress.
2. Bestäm att nästa kongress ska besluta om hur omstarten ska se ut vad gäller program och organisation mot bakgrund i Kriskommissionens rapport.
3. Välj nya kongressombud utifrån politiska kriterier efter debatt i alla föreningar.
4. Välj partiordförande och resten av partiledningen på de politiska grunder som partiets medlemsmassa tagit ställning till. Tillvarata erfarenhet, men mest nytt, friskt blod.
5. Organiserade debatt på vebben. Låt ombuden beskriva sig på vebben utifrån kongressens viktigaste frågor. Välj tekniska lösningar som möjliggör politisk tydlighet och sakliga jämförelser. Sänd kongressen på vebben. Teknik och politisk vilja behöver utvecklas. 'Med dagens teknik finns inga gränser', säger Kriskommissionen.

Som nybliven aktiv i partiet är jag förtjust över den entusiasm och debattlust som finns på många håll. Folkrörelserapporten! Kriskommissionen! Samtidigt är jag chockad över den myckna byråkratin. Adnors uttalande är kanske det värsta exemplet. Hon säger också: "Jag tror inte på idoltävlingen. Det kan bygga sådana motsättningar i partiet". Snälla Berit - Mubaarak eller Ben Ali skulle inte kunnat säga det bättre. Rädsla för ottyglade medlemmar! Men framtiden kräver utvecklad demokrati i såväl Tunisien som Socialistinternationalen och vårt svenska parti.